

Buchanania arborescens (Blume) Blume

ANACARDIACEAE

ยาร่วงพรู

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น สูง 4-27 เมตร อาจผลัดใบบางส่วน มีพุ่มหนาทึบตามอายุ เปลือก สีเทาอ่อนถึงสีน้ำตาลอมชมพู เรียบหรือค่อนข้างขรุขระ เปลือกในสีชมพูถึงน้ำตาลอมแดง มีน้ำเลี้ยงเป็นยางใส ใบ เดี่ยว ออกเวียนสลับ ดอกที่ปลายกิ่ง รูปขอบขนานถึงรูปไข่กลับ กว้าง 2.5-7 ซม. ยาว 6-20 ซม. (ต้นอ่อนอาจกว้างถึง 9 ซม. ยาวถึง 30 ซม.) ปลายกลมถึงทู่หรือแหลมสั้น โคนรูปกลม ขอบเรียบแต่มักเป็นคลื่น ใบอ่อนสีอมแดง มีขนละเอียด โดยเฉพาะบนเส้นใบ ใบแก่หนาคล้ายหนังบาง เป็นมันด้านบนแล้วเริ่มเกลี้ยงทั้งสองด้าน มีกลิ่นขื่นเมื่อขยี้ เส้นกลางใบบนด้านบน เส้นใบ 10-18 คู่ มีเส้นใบสั้นๆแซมระหว่างกลาง หนูนทั้งสองด้าน เส้นใบย่อยเป็นร่างแห หรือชั้นบันไดจางๆค่อนข้างหนูนทั้งสองด้าน ก้านใบเล็กเรียวยาว 1.5-3 ซม. ค่อนข้างแบนหรือมีปีกแคบ บางที่มีสีแดงแต้ม กิ่งเล็กเรียวยาว เกลี้ยง มีรอยแผลเป็นที่ใบหลุดร่วงไป ดอก ยาวประมาณ 0.8 ซม. เล็ก สีขาวหรือสตรคริม ดอกสมบูรณ์เพศ กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อแตกแขนงยาว 8-20 ซม. ที่ซอกใบบนหรือเป็นกลุ่มอยู่ที่ปลายกิ่ง ก้านดอกยาว 2-4 มม. สีขาวหรือสีอมแดง กลีบเลี้ยงปลายมีพู่รูปไข่ กว้างหรือกลม (4)5 พูยาว 1-1.5 มม. เกลี้ยง ร่วงเร็ว กลีบดอกรูปรี (4)5 กลีบยาวประมาณ 3.5 มม. ปลายทู่หรือกลม บานออกถึงโค้ง พับลงโคนซ้อน กัน เกลี้ยง เกสรเพศผู้ (8)10 อัน ยาวประมาณ 3 มม. อับเรณูรูปหัวลูกศร ก้านชูอับเรณูแคบ แหลมใกล้ปลาย จานฐานดอกคล้ายวงแหวนค่อนข้างจักรระหว่างเกสรเพศผู้ รังไข่มี (4)5 แยกกัน ยาวประมาณ 2.5 มม. ก้านเกสรเพศผู้สั้น ยอดเกสรเพศเมีย เบี้ยว ผล กลมหรือรูปไข่เบี้ยว ยาว 0.8-1.2 ซม. แบน สุกสีม่วงอมแดงแล้วเป็นสีดำ เนื้อบางนุ่ม ผนังผลชั้นในดำ ภายในมี 1 เมล็ดแข็ง พบในป่าเปิดที่ต่ำ ตามริมน้ำป่าพรุ เขาหินปูน ตามชายฝั่ง

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน ฟินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

